

Л. ПАШКО, І. РЯБІНІНА

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосування сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro

УДК 378.147.091.3:811.161.2:004:373.3.011.3-051

ФОРМУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСТОСУНКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ MOZAİK ВІД УКРАЇНСЬКОЇ КОМПАНІЇ EDPRO

Любов Пашко

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії та практики початкової освіти
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Донецька обл., Україна
ORCID ID 0000–0003–0157–9950
pashkolv35@gmail.com

Ірина Рябініна

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та літератури
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Донецька обл., Україна
ORCID ID 0000–0002–4170–654X
ryabina.slav@gmail.com

Анотація. Стаття присвячена висвітленню основних переваг використання застосування сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro при формуванні лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови.

У статті подано короткий огляд наукової літератури, яка допомагає уявити актуальність даного питання та шляхи занурення й вивчення найбільш важливих моментів застосування платформи Mozaik Education для підвищення рівня не тільки мовної компетентності, а й професійної досконалості здобувачів вищої освіти.

Автор зупиняється на чергових змінах в освіті завдяки інтенсивному розвитку інноваційних технологій, причинах популярності цифрових технологій, зокрема застосування сучасної системи Mozaik. Доречно прислухатися до основних робочих моментів, які, безумовно, виникнуть і у викладачів, і у майбутніх учителів. Посаднання набору освітніх інструментів допоможе урізноманітнити роботу на занятті, надасть широкий вибір того застосування, який зручний у використанні, цікавий для здобувачів та ефективний для перевірки, закріплення чи опанування новими знаннями. Покроково описано етапи роботи, методичні можливості освітньої платформи Mozaik Education.

Фрагменти занять з української мови розширять можливості й допоможуть викладачам, учителям мовникам та майбутнім учителям початкових класів зорієнтуватися в підходах використання платформи Mozaik Education.

Ключові слова: Mozaik; EdPro; лінгвістична компетентність; інноваційні технології; модернізація навчання; платформа Mozaik Education; mozaBook; mozaWeb.

Постановка проблеми в загальному вигляді. У воєнних умовах сьогодення важливо забезпечити захист здоров'я та життя учасників освітнього

процесу, але не слід забувати, що процес навчання триває. У зв'язку з останніми подіями: Covid - 19, агресивний напад Російської Федерації на Україну, освітні заклади змушені перейти на дистанційну форму навчання, яка має свої плюси й мінуси. Дистанційне навчання – це відкрите комп'ютерне навчання із застосуванням сучасних телекомунікацій. Відкритість навчання полягає у свободі вибору місця, часу та форми навчання. До сучасних телекомунікацій відносимо електронну пошту, відеоконференції, www.

Доречно наголосити на перевагах: по-перше, можна підлаштувати навчання, його темп для зручності студента, по-друге, визначити рівень розвитку здобувачів освіти, по-третє, переглядаючи матеріал повторно, знижується психічне та фізичне навантаження людини, формуються самоосвітні навички. До різноманітних можливостей відносимо: використання готових презентацій, завдань, тестів, навіть підручників, перелік яких досить суттєвий. Для більш творчих викладачів та здобувачів цікавіше створювати свій продукт навчання: тести, завдання, розробки сторінок підручника, окремих робочих зошитів чи аркушів.

Інтенсивний розвиток інноваційних технологій останнім часом зумовив чергові зміни в змісті освіти. Замість постаті, яка навчає, у центрі уваги опиняється особистість, яка вчиться й розвивається. Акцент з предметних знань, умінь та навичок (основної мети навчання) перенесено на формування компетентностей.

Актуальність такого підходу дозволяє усунути негативні моменти в навчанні, сприяє індивідуалізації навчального процесу.

Причиною популярності цифрових технологій є мотивація до навчання, формування практичних навичок, допомагає викладачеві йти в ногу з часом.

Людина краще сприймає інформацію візуально. Про це свідчать такі факти: щодня у соціальних мережах публікується понад 3,3 мільярда фотографій та 720000 годин відео. Але згодом вона «подорослішала», бо почали приєднуватись інші вікові групи на думку І. Куреченка, голови комітету Інтернет-асоціації України з питань інтернет-реклами у TikTok 60% аудиторії зараз віком 18-35 років. Коли ці соцмережі тільки з'явилися, то перші користувачі справді була молоді аудиторією, яка пробує все нове (Куреченко, 2021).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретична підбірка наукових досліджень щодо формування компетентностей майбутніх учителів свідчить про їх актуальність серед вітчизняної та закордонної спільноти. Різномісність аспектів у пошуку істини знаходимо в роботах таких учених: А. Бердичевського,

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосування сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro

М. Білогорки, О. Глазунова, Ю. Жук, М. Лещенко, С. Литвинова, Т. Мороз, Ю. Носенко, О. Овчарук, О. Пінчук, Є. Тихомирової, М. Шишкіна та ін.

Вивчаючи питання лінгвістичної (мовної) компетентності, слід зазначити, що вона, на думку багатьох науковців, як і «мовленнєва (соціолінгвістична), дискурсивна, стратегічна (компенсаторна), соціальна (прагматична), соціокультурна, предметна, фахова компетенції, є частиною комунікативної компетентності» (Сергієнко, Пантелєєва, Підлужна, 2020). М. Пентиліук розмежовує мовну та мовленнєву компетентності, доводячи зв'язок та формування мовленнєвої компетентності на основі мовної.

Під терміном «лінгвістична компетенція» розуміємо сукупність мовних знань, навичок й умінь, опанування якими дозволяє здійснювати іншомовну мовленнєву діяльність відповідно до мовних норм, що вивчаються в різних сферах діяльності, а також сприяє розвитку мовних здібностей студентів (Сергієнко, Пантелєєва, Підлужна, 2020).

Узагальнюючи різні погляди щодо формування лінгвістичної компетентності у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти при вивченні курсу «Сучасна українська мова», окреслено найвагоміші аспекти: формування лінгвістичних та екстралінгвістичних компетентностей здобувачів вищої освіти в рамках курсу академічного листа (Юлінецька, Бабій, 2020), науково-методичний підхід щодо шляхів формування лінгвістичної компетентності з використанням нейродидактики (Сергієнко, Пантелєєва, Підлужна, 2020), провідні принципи формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів англійської мови у процесі навчання української мови (Радченко, 2016).

Науковці у своїх роботах досліджували різні форми, методи та засоби організації освітнього процесу під час дистанційного навчання, але щодо наукових доробок використання онлайн-платформи Mozaik Education можна назвати лише дослідження, проведене колективом авторів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (Миронець, Мартиненко, Москаленко, Торяник, 2022), які на цій платформі розглянули проблему організації освітнього процесу з біології (проаналізовано анкети вчителів, описано методику використання).

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета нашої статті – обґрунтувати та поділитися досвідом формування лінгвістичної компетентності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта за допомогою застосування сучасної системи Mozaik при вивченні курсу «Сучасна української мова». Для досягнення мети

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосування сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro

визначено завдання: показати значущість mozaBook, Mozaweb у процесі формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів, поділитися практичним досвідом використання новітнього застосування.

Ураховуючи актуальність підвищення якості мовної підготовки здобувачів вищої освіти дистанційно, виникає нагальне питання підібрати сучасні та ефективні у використанні електронні ресурси, які допоможуть формувати лінгвістичну компетентність майбутніх учителів

Застосування сучасної системи Mozaik Education від української компанії EdPro передбачають модернізацію навчання через трансформацію професійного мислення викладачів, формування та розвиток навичок, компетентностей, які мають попит сьогодні.

Програма «Основи роботи з mozaBook та mozaWeb» розроблена на основі сучасної державної освітньої політики та стратегії реформування освітнього процесу, зокрема Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. №800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. № 1133), типової програми підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (Програма, 2024).

Зупинимося на основних робочих моментах заняття з української мови. По-перше, обравши платформу Mozaik Education необхідно зареєструватися як викладачеві, так і студентам. На сьогодні це можливо зробити безплатно. Усі матеріали освітньої системи Mozaik (програма mozaBook та сайт mozaWeb) є у безплатному доступі для учнів, вчителів, батьків. У бібліотеці Mozaweb немає підручника української мови для спеціальності 013 Початкова освіта, тому доречно проявити творчість та зі сторінок шкільних підручників дібрати матеріал до курсу, доповнивши власними завданнями, творчими вправами, тестами й т.д.

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосунку Mozaik від української компанії EdPro

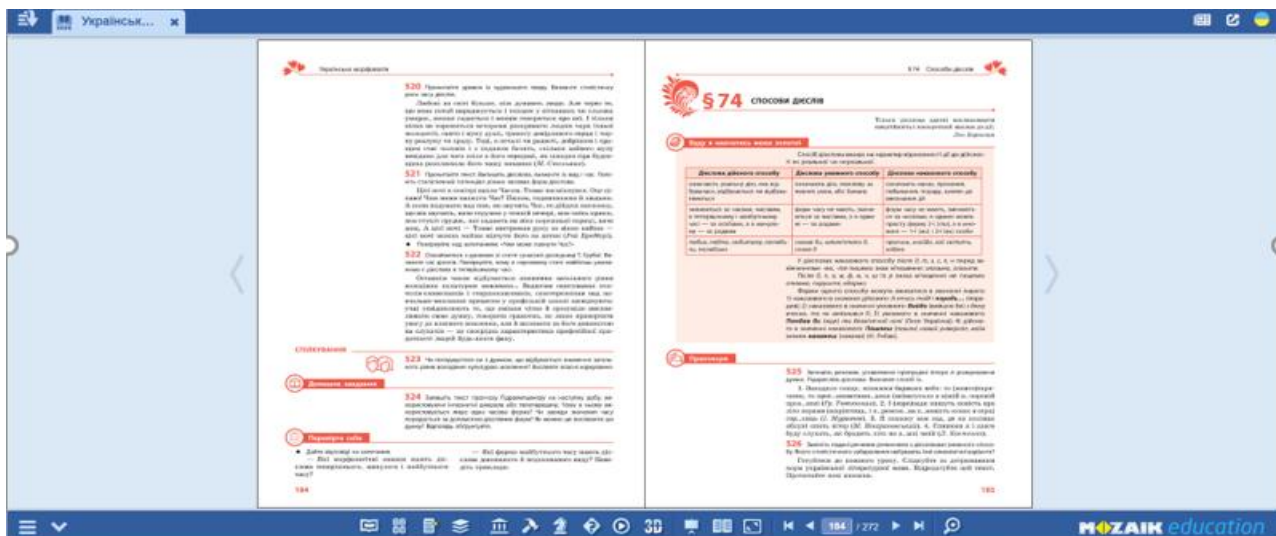

Рис. 1. Сторінка підручника української мови.

У застосунку Mozaik можна зберігати власні сторінки під назвою «Мої колекції», вказавши курс, тему.

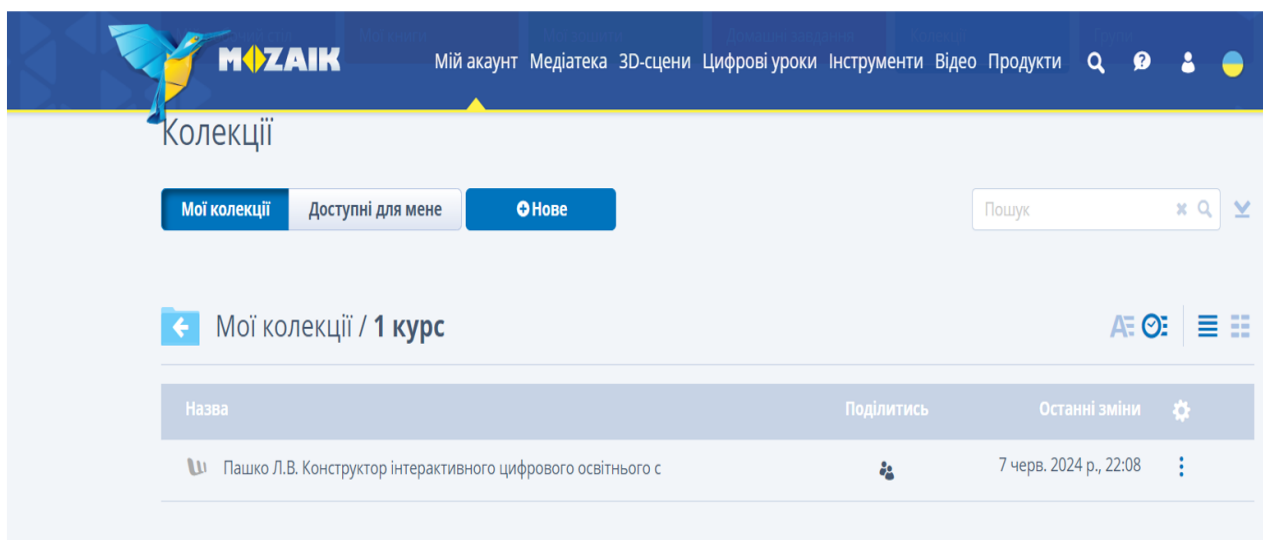

Рис. 2. Скрін сторінки «Мої колекції». Конструктор інтерактивного цифрового освітнього середовища навчального заняття з української мови

Можна створити зошити уроків, наповнені потрібним інтерактивним матеріалом, та додати відео у вигляді іконки, що активується при натисканні, або вебпосилання.

Рис. 3. Скрін сторінки «Зошити» у застосунку Mozaik

Подаємо приклад опрацьованого матеріалу до теми програми з української мови «Стилістичні засоби словотвору».

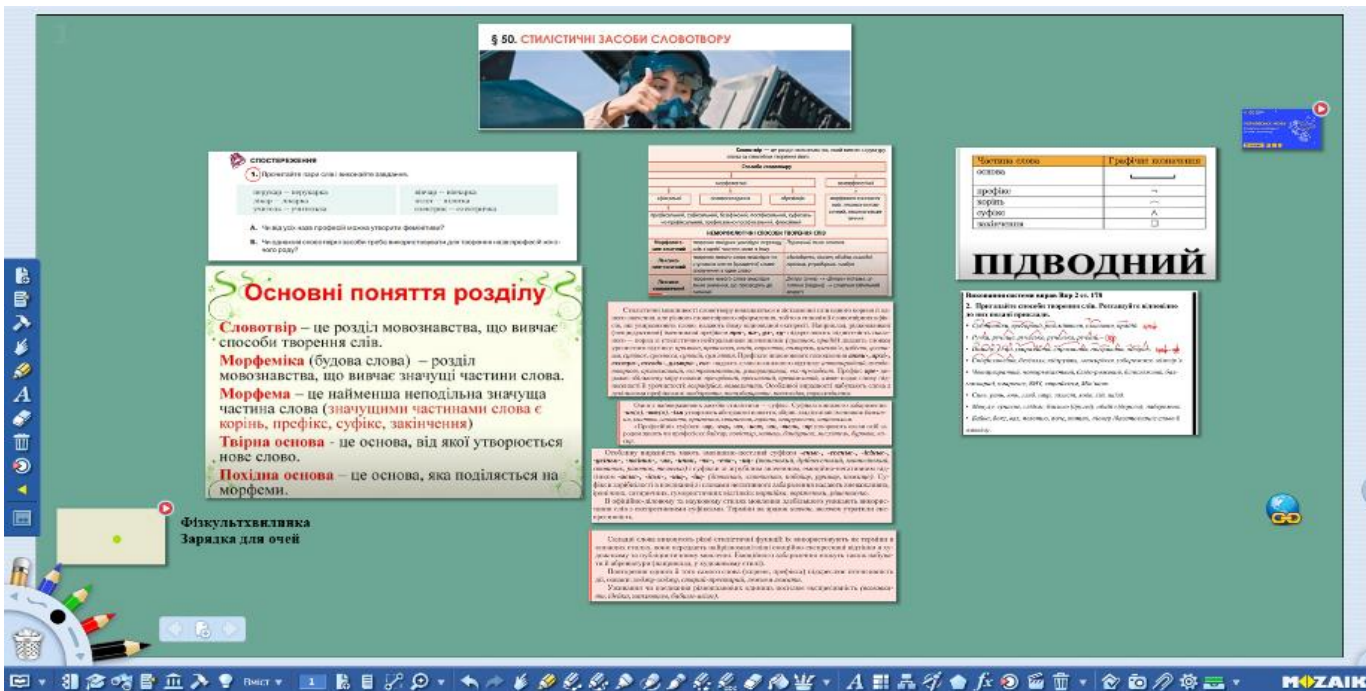

Рис.4. Скрін сторінки зошита. Тема «Стилістичні засоби словотвору».

Тема. Іменник як самостійна частина мови.

Рис.5. Скрін сторінки зошита. Тема. Іменник як самостійна частина мови.

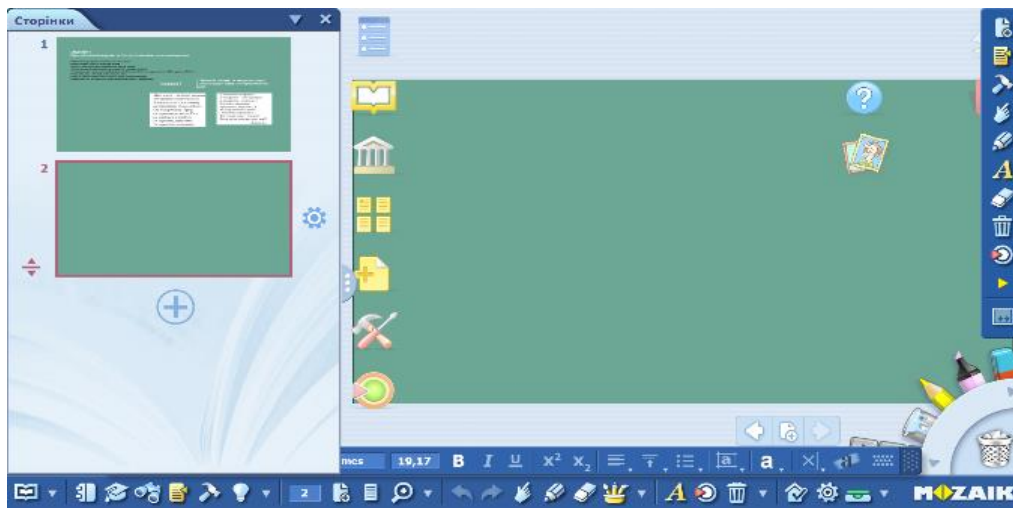

Рис.6. Скрін сторінки зошита. Типи завдань.

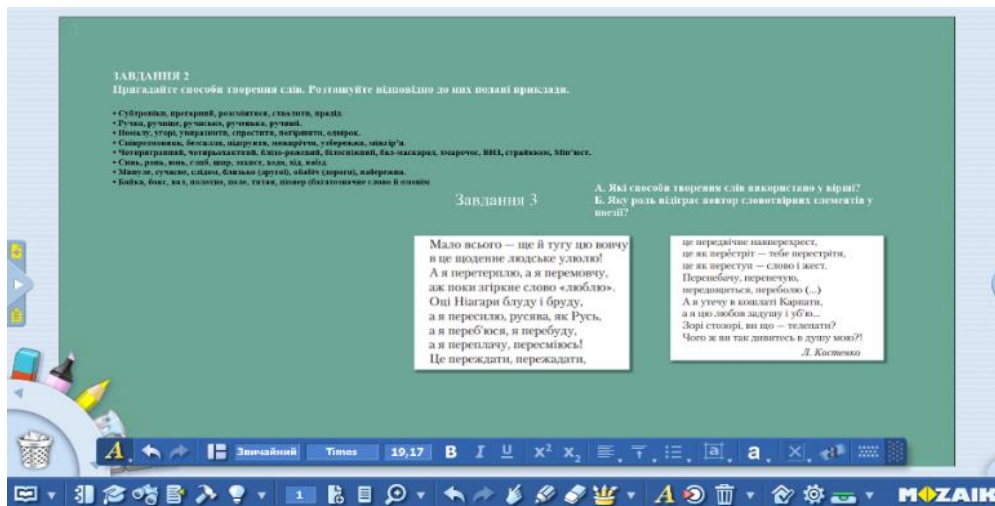

Рис.7. Скрін сторінки зошита. Завдання.

Опанувати навички роботи з тестами в редакторі тестів – це ще один крок до цікавої та швидкої перевірки знань студентів з української мови. Запропоновані шаблони урізноманітнюють роботу здобувачів завдяки тестовим завданням різних типів. Для зручності можна обрати готові тести, а як варіант, можна запропонувати здобувачам, обравши тему оформлення завдань, створити тест власноручно. Доречно встановити ліміт часу.

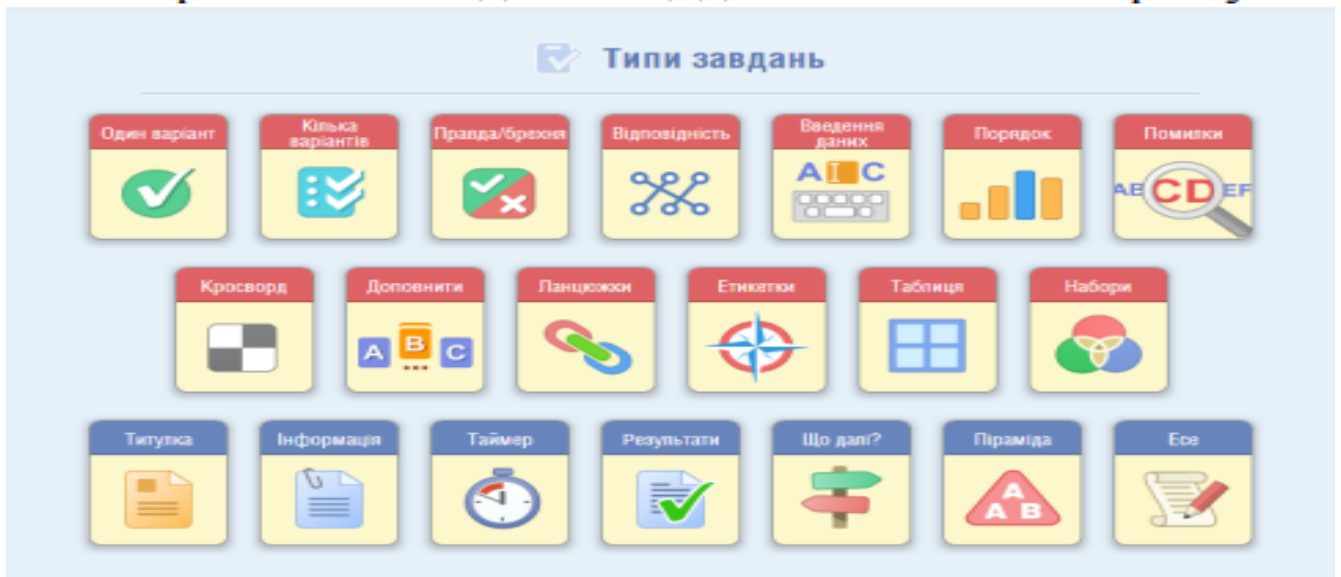

Рис.8. Скрін сторінки «Типи завдань»

Тема. «Фонетика».

Завдання. Заповни пробіли, перетягуючи слова на відповідні місця.

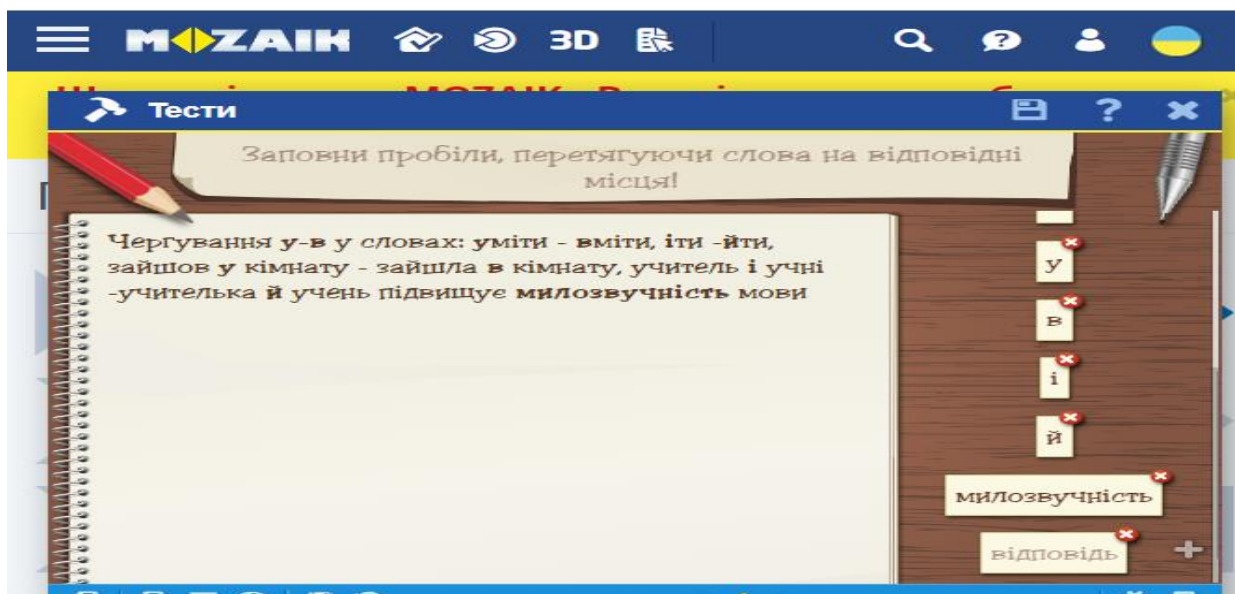

Рис.9. Скрін сторінки тестів.

Тема. Словосполучення.

Тестове завдання з декількома правильними відповідями.

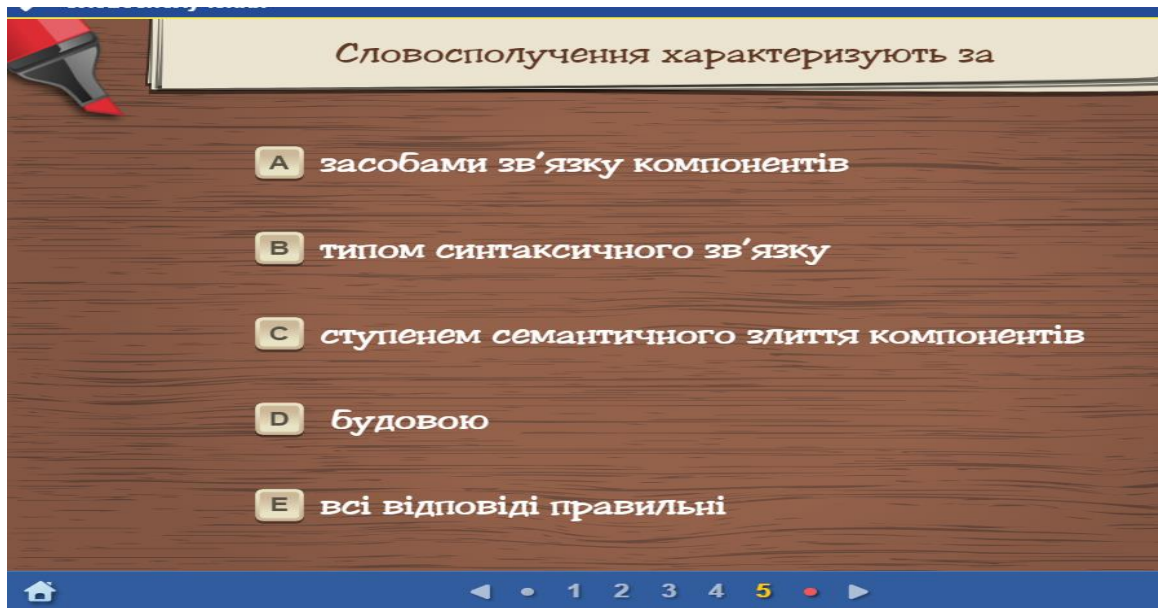

Рис.10. Скрін сторінки тестів.

Тема. Узгодження головних членів речення.

Завдання. З'єднай пари.

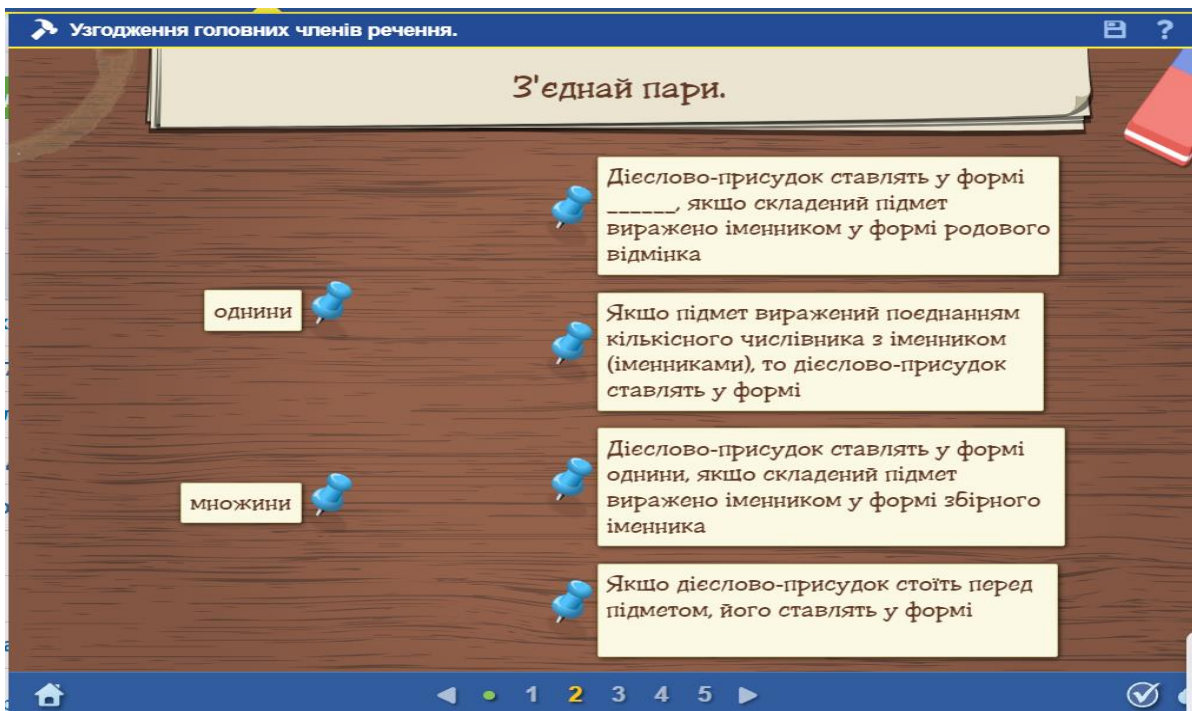

Рис.11. Скрін сторінки тестів.

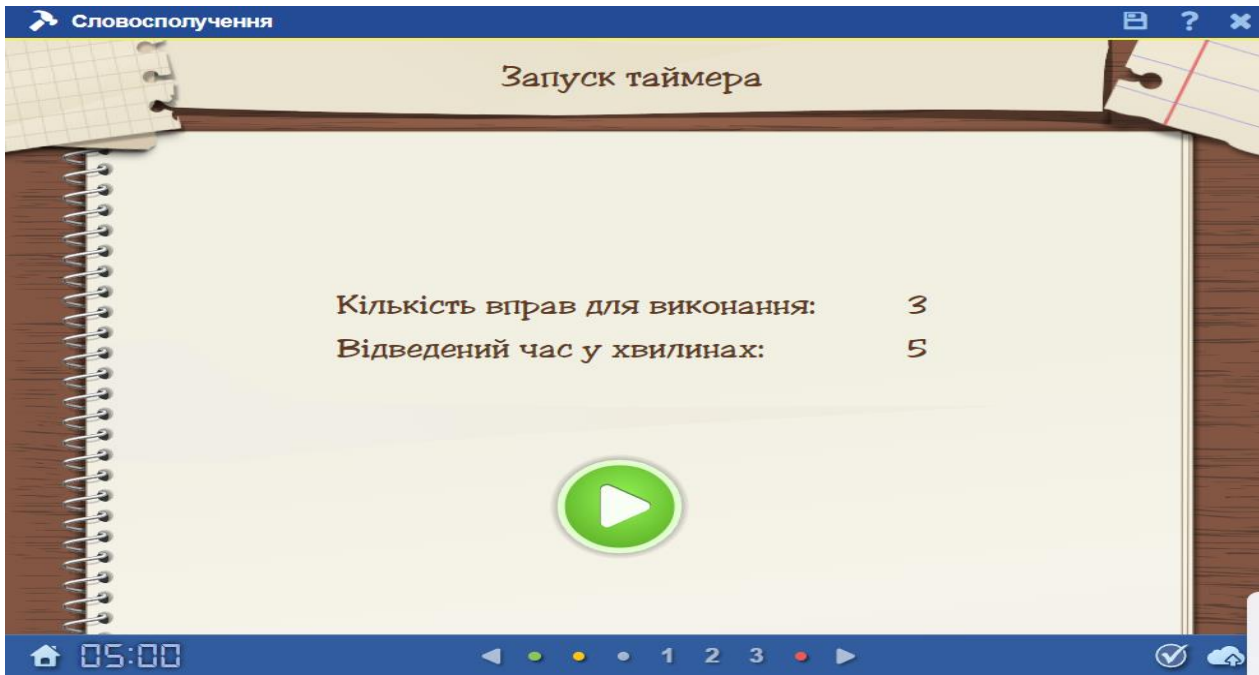

Рис.12. Скрін сторінки запуску таймера.

Не дивлячись на високу вартість обладнання, а також перешкоди з відключенням світла чи слабким інтернетом, є можливість заздалегідь завантажити власні напрацювання, а потім використовувати на певних етапах уроку, поділитися з колегами чи студентами.

Рис.13. Скрін сторінки «Хто є хто?»

Набір освітніх інструментів допоможе урізноманітнити роботу на уроці як на етапі перевірки домашнього завдання, так і при вивченні чи закріпленні нового матеріалу, наприклад, тестування на платформі Kahoot! Для цього досить

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосунку сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro

прикріпити посилання на тести в зошиті, а на уроці тільки відкрити й продовжити роботу. Приєднуючись до тестування студенти переходять зі свого комп'ютера чи смартфона за посиланням *kahoot.it*, обов'язково вводять код, потім – своє прізвище.

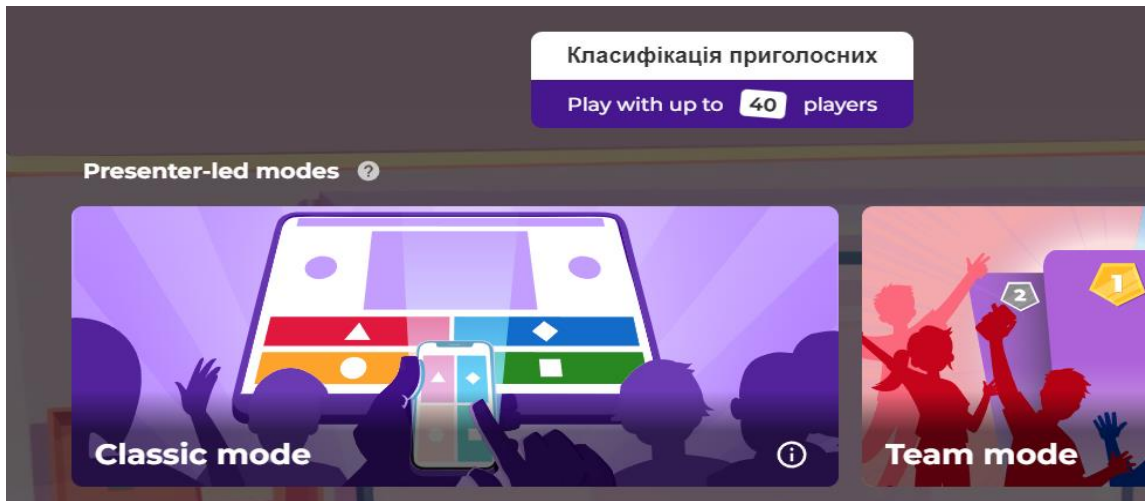

Рис.14. Скрін сторінки зошита. Kahoot!

Можливе використання 3D анімацій на етапі вивчення нового матеріалу з історії, фізики, хімії, але з української мови цим інструментом не скористуємося, бо її специфіка не має такого застосунку.

Висновки. Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів є актуальним щодо виконання завдань Нової української школи. Сучасна система Mozaik від української компанії EdPro сприяє плідній роботі при вивченні мовного матеріалу, а саме: надає широке поле діяльності кожній особистості, залучає до творчої роботи, прояву креативності у розробленні завдань, розвиває ініціативу, мотивує до навчання. Одночасно вимагає від викладача фахової підготовки як володіння лінгвістичним матеріалом, так і навичками роботи в системі Mozaik. Компетентність викладача стимулює роботу здобувачів вищої освіти, надихає на фаховий саморозвиток.

Отже, не зважаючи на відсутність ґрунтовних теоретичних досліджень щодо використання сучасної системи Mozaik при вивченні курсу «Сучасна українська мова», у нашій статті розглядаються практичні навички її застосування. Запропоновані теми та приклади завдань будуть доречними для вчителів та викладачів-філологів, а також для здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта.

Майбутні вчителі початкових класів здатні ділитися знаннями й навичками з учнями в тому разі, коли самі володіють таким багажем. Активність викладача,

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосування сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro

його вміння заохотити студентів до активної роботи в сучасній системі Mozaik Education від української компанії EdPro – запорука успішного навчання та компетентного вчителя початкової школи.

Не зважаючи на те, що дане дослідження не претендує на повноту висновків, відсутність ґрунтовних теоретичних та методичних досліджень щодо використання платформи Mozaik Education на заняттях з української мови, вважаємо важливим звернути увагу викладачів та здобувачів вищої освіти на ефективність даної системи на певних етапах заняття з української мови не тільки для засвоєння програмного матеріалу, а й набуття навичок роботи з mozaBook, mozaWeb.

Метою подальшої роботи є дослідження, спрямовані на формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів з використанням платформи Mozaik Education та Thinglink для організації дистанційного чи змішаного навчання з української мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева, О., Бутенко, Л., & Курліщук, І. (2019). Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі викладання курсу за вибором «Трендспоттинг та професійне майбутнє сучасного фахівця». *Інформаційні технології і засоби навчання*, 4, (72), 136–151.
2. Бобрицька, В., & Процька, С. (2017). Формування професійних компетентностей майбутніх філологів засобами комп'ютерно орієнтованих технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2 (58), 59–66. doi: 10.33407/itlt.v58i2.1644
3. Миронець, Л., Мартиненко, А, Москаленко, М, & Торяник, В. (2022). Методика використання інтерактивної освітньої платформи Mozaik Education в освітньому процесі з біології. *Актуальні питання природничо-математичної освіти*, 2 (20), 163–170.
4. Кухаренко, В. (2015). Системний підхід до змішаного навчання. *Інформаційні технології в освіті*, 24, 53–67. DOI:10.14308/ite000568.
5. Кучеренкова, О. Соцмережі (2021). ТікТок старшас, Facebook — переважно жіночий, а стрічку ми гортаємо 400 мільйонів років. URL: <https://hromadske.ua/posts/socmerezhi-2021-tiktok-starshaye-facebook-perevazhno-zhinochij-a-strichku-mi-gortayemo-400-miljoniv-rokiv>
6. Сергієнко, М., Пантелєєва, О., & Підлужна, І. (2020). Формування лінгвістичної компетентності з використанням нейродидактики. *Теорія та методика навчання (з галузей знань)*, 22 (3), 41–45.
7. Освітні курси компанії EdPro (2024). URL: <https://edpro.ua/webinars>
8. Stupak, O. (2020). Educational technologies in training future managers. *Advanced Education*, 15, 97–104.

FORMATION OF LINGUISTIC COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY CLASS TEACHERS AT UKRAINIAN LANGUAGE CLASSES USING THE MODERN MOZAIK SYSTEM FROM THE UKRAINIAN COMPANY EDPRO

Lyubov Pashko

Candidate of Philology, Associate Professor,
Primary Education Theory and Practice Department
SHEI “Donbas State Pedagogical University”
Sloviansk, Ukraine
ORCID ID 0000-0003-0157-9950
pashkolv35@gmail.com

Iryna Ryabinina

Candidate of Philology, Associate Professor,
Head of the Department of Ukrainian Language and Literature
SHEI “Donbas State Pedagogical University”
Sloviansk, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-4170-654X
ryabina.slav@gmail.com

Abstract: The article is devoted to highlighting the main advantages of using the application of the modern Mozaik system from the Ukrainian company EdPro in the formation of linguistic competence in future primary school teachers in Ukrainian language classes.

The article provides a brief overview of the scientific literature, which helps to visualize the relevance of this issue and the ways of immersion and study of the most important points of application of the Mozaik Education platform to increase the level of not only language competence, but also professional excellence of students of higher education.

The author dwells on the following changes in education thanks to the intensive development of innovative technologies, the reasons for the popularity of digital technologies, in particular, the application of the modern Mozaik system. It is appropriate to listen to the main working points, which will certainly arise for both teachers and future teachers. The combination of a set of educational tools will help diversify the work in the class, provide a wide choice of the application that is convenient to use, interesting for learners and effective for checking, consolidating or mastering new knowledge.

Fragments of classes on the Ukrainian language will expand opportunities and help teachers, broadcasting teachers and future primary school teachers to navigate the approaches of using the Mozaik Education platform.

Key words: Mozaik; EdPro; linguistic competence; innovative technologies; education modernization; Mozaik Education platform; mozaBook; mozaWeb,

REFERENCES

1. Aleksieieva, O., Butenko, L., & Kurlishchuk, I. (2019). Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u protsesi vykladannia kursu za vyborom “Trendspottynh ta profesiine maibutnie suchasnoho fakhivtsia” [The use of information and communication technologies in the process of teaching the elective course “Trendspotting and the professional future of a modern specialist”]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 4, (72), 136–151. [in Ukrainian]
2. Bobrytska, V., & Protska, S. (2017). Formuvannia profesiinykh kompetentnostei maibutnikh filolohiv zasobamy komp’iuterno orientovanykh tekhnolohii [Formation of professional competences of future philologists by means of computer-oriented technologies]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 2 (58), 59–66. doi: 10.33407/itlt.v58i2.1644 [in Ukrainian]
3. Mironets, L., Martynenko, A, Moskalenko, M, & Torianyuk, V. (2022). Metodyka vykorystannia interaktyvnoi osvithoi platformy Mozaik Education u osvithomu protsesi z biolohii

Формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів початкових класів на заняттях української мови за допомогою застосування сучасної системи Mozaik від української компанії EdPro

[The method of using the Mozaik Education interactive educational platform in the educational process of biology]. *Aktualni pytannia pryrodnycho-matematychnoi osvity*, 2 (20), 163–170. [in Ukrainian]

4. Kukharenko, V. (2015). Systemnyi pidkhid do zmishanoho navchannia [A systematic approach to blended learning]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti*, 24, 53-67. DOI:10.14308/ite000568. [in Ukrainian]

5. Kucherenkova, O. Sotsmerezhi (2021): TikTok starshaie, Facebook — perevazhno zhinochi, a strichku my hortaiemo 400 milioniv rokiv. URL: <https://hromadske.ua/posts/socmerezhi-2021-tiktok-starshaye-facebook-perevazhno-zhinochij-a-strichku-mi-gortayemo-400-miljoniv-rokiv> [in Ukrainian]

6. Sergienko, M., Panteleeva, O., & Pidluzhna, I. (2020). Formation of linguistic competence using neurodidactics [Formation of linguistic competence using neurodidactics]. *Theory and teaching methods (from the fields of knowledge)*, 22 (3), 41-45. [in Ukrainian]

7. Osvitni kursy kompanii EdPro (2024). URL: <https://edpro.ua/webinars> [in Ukrainian]

8. Stupak, O. (2020). Educational technologies in training future managers. *Advanced Education*, 15, 97–104

Матеріали надійшли до редакції
01.05.2024 р.